

Den svenska värdepappersmarknaden 2021

Svensk Värdepappersmarknad verkar
för en hållbar och konkurrenskraftig
svensk värdepappersmarknad.

Den svenska värdepappersmarknaden

Summering
av 2021

Under 2021 präglades den svenska värdepappersmarknaden av en stark utveckling med överlag stigande tillgångspriser och ökade utestående volymer. Under året noterades exempelvis rekordmånga bolag på de svenska börserna. Därmed fortsatte utvecklingen i linje med den återhämtning som inleddes 2020 efter utbrottet av covid-19. Utvecklingen förklaras till stor del av en stark ekonomisk tillväxt och av de omfattande åtgärder som vidtogs av centralbanker, myndigheter och regeringar för att begränsa de ekonomiska effekterna av covid-19. Tidvis präglades dock utvecklingen även av osäkerhet som gjorde ett tydligt avtryck i framförallt slutet av året och bidrog till att utvecklingen mattades av något då. Nedan följer en genomgång av den svenska värdepappersmarknaden uppdelad på aktie-, obligations- och derivatmarknaden.

Stark utveckling på den svenska värdepappersmarknaden under 2021...

Generellt var intresset för värdepappersmarknaden stort under 2021 och aktiviteten var hög. Det framgår av ökade emissionsvolymer och stigande tillgångspriser överlag under året (se diagram 1). Utvecklingen präglades framförallt av de omfattande åtgärder som vidtagits av centralbanker, myndigheter och regeringar för att begränsa de ekonomiska effekterna av covid-19. Dessa åtgärder bidrog bland annat till ekonomisk tillväxt och de tillförde också likviditet som delvis placerades på värdepappersmarknaden.

...även om utvecklingen tidvis präglades av ökad osäkerhet

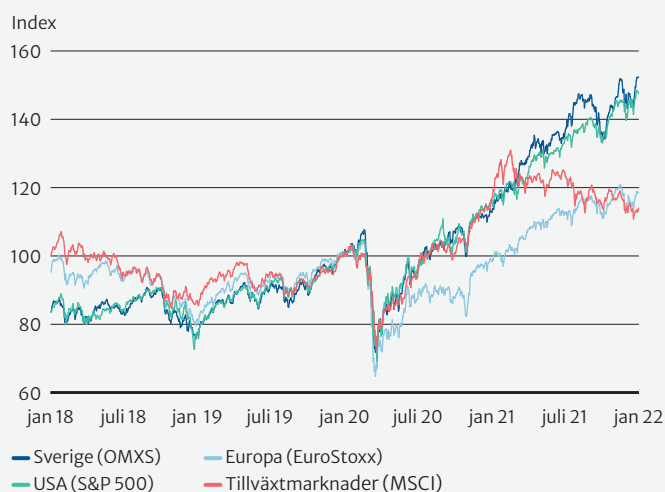
Tidvis präglades utvecklingen dock av osäkerhet kopplad till framförallt stigande inflation och energipriser, men också brist på olika komponentvaror och geopolitiska spänningar. Ökad smittspridning och nya nedstängningar bidrog också

till tidvis ökad osäkerhet. Osäkerheten gjorde ett tydligt avtryck under slutet av året och bidrog till att bland annat tillgångspriserna sjönk. Volatiliteten steg också markant under vissa enstaka kortare perioder, men sett över året som helhet var volatiliteten betydligt mer dämpad än i samband med utbrottet av covid-19 föregående år.

Stark utveckling på aktiemarknaden

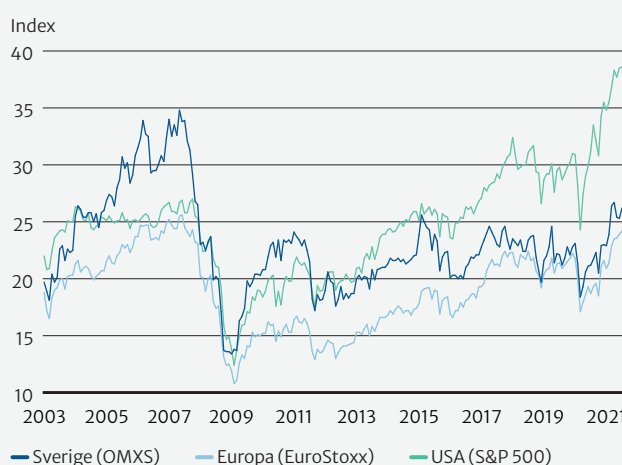
På aktiemarknaden steg index markant under året (se diagram 1). En viktig förklaring till utvecklingen är starka framtidsutsikter och rapporter från företagen. Utvecklingen förklaras också av den expansiva penningpolitik som fortsatt förs och som dels medför låga räntor, dels tillför betydande likviditet och som i jakt på avkastning placeras på aktiemarknaden i stor utsträckning. Aktievärderingarna ökade under året och ligger fortsatt över sina historiska medelvärden. Men starka utfall för bolagen och en mer dämpad kursut-

1. BÖRSUTVECKLING

Källa: Riksbanken

2. VÄRDERINGEN PÅ AKTIEMARKNADER

Index avser Cyclically Adjusted P/E (CAPE)
Källa: Riksbanken

Det stora intresset kombinerat med stigande aktiepriser bidrog till att rekordmånga bolag valde att ta in kapital genom att notera sig på börsen genom IPO:er under året.

Stockholm

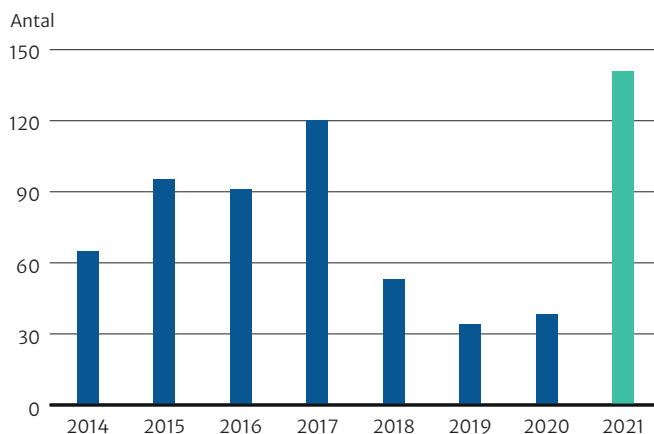

veckling gjorde att värderingarna såg något mindre tilltagna ut i slutet av året och klart lägre än i USA (se diagram 2).

Rekordstort intresse för att ta in kapital via börsen

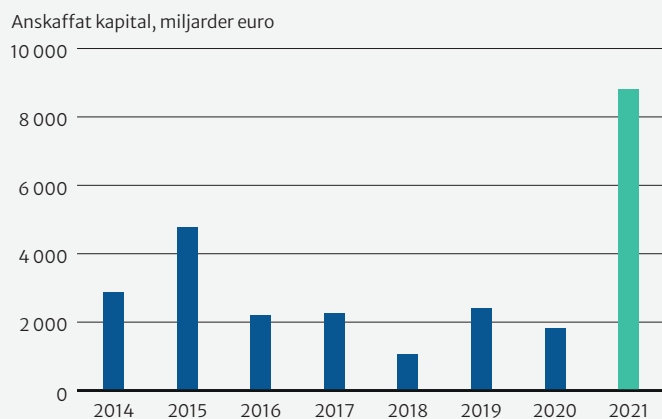
Ett stort intresse för aktier kombinerat med stigande aktiepriser bidrog till att rekordmånga bolag valde att ta in kapital genom att notera sig på börsen genom IPO:er under året. Sammanlagt noterades 141 bolag på de svenska marknadsplatserna och det anskaffade kapitalet uppgick till nästan 100 miljarder kronor (se diagram 3 och 4). Både sett till antalet bolag och anskaffat kapital är det de högsta volymerna någonsin, och Sverige sticker i det här avseendet ut även i ett internationellt perspektiv. Att ökningen är mest påtaglig för anskaffat kapital beror på att ett antal större noteringar gjordes, såsom Volvo Cars. I och med introduktionerna ökade även antalet listade bolag på de svenska marknadsplatserna, till nästan 1 050 bolag, vilket även det är det högsta antalet någonsin i Sverige.

4. BÖRSINTRODUKTIONER I SVERIGE

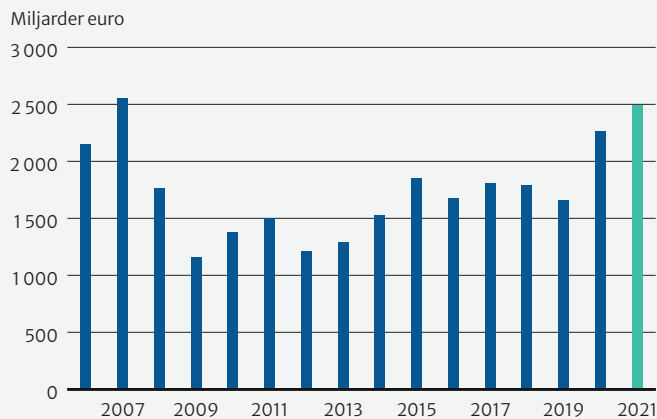
Källor: Nasdaq, NGM, Spotlight och Svensk Värdepappersmarknad

3. BÖRSINTRODUKTIONER I SVERIGE

Källor: Nasdaq, NGM, Spotlight och Svensk Värdepappersmarknad

5. DAGLIG OMSÄTTNING PÅ BÖRSENA

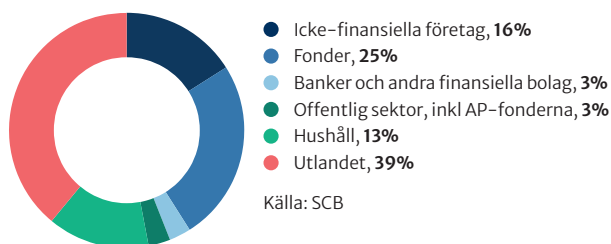
För NGM och Spotlight saknas data före 2013.

Källor: Nasdaq, NGM, Spotlight och Svensk Värdepappersmarknad

Hög omsättning på aktiemarknaden

Omsättningen på den svenska aktiemarknaden var hög under 2021. I genomsnitt omsattes 25 miljarder kronor per dag på de svenska marknadsplatserna (se diagram 5). Samtidigt försämrades avvecklingsgraden för aktier under året, vilket delvis förklaras av den höga omsättningen. Men det är samtidigt en trend som pågått på aktiemarknaden under de senaste åren, samtidigt som avvecklingsgraden är tämligen oförändrad på penningmarknaden. Enligt statistik från ESMA är avvecklingsgraden i Sverige klart lägre än i Europa i stort, vilket medför olika typer av risk. En rad åtgärder har vidtagits på den svenska marknaden för att förbättra avvecklingen, men det återstår att se om de ger önskat resultat.

6. INVESTERARE I SVENSKA AKTIER

Stort intresse för att investera i svenska aktier

I slutet av 2021 hade över två miljoner svenska privatpersoner ett direktägarande i aktier i svenska bolag, vilket betyder att över 20 procent av befolkningen äger aktier direkt. Utöver det direkta ägandet äger majoriteten av befolkningen också aktier indirekt genom fondsparande privat och genom olika typer av pensionssparande (se diagram 6). Även detta ägande ökade under året. Samtidigt står utländska investerare för nära 40 procent av investeringarna på den svenska aktiemarknaden. Bland de utländska investerarna kommer nära en tredjedel från USA, därefter kommer det största ägandet från Storbritannien följt av Luxemburg. En förklaring till att

Luxemburg står för så stor del är att många svenska fonder är registrerade där.

Ökade volymer på obligationsmarknaden

Den utestående volymen på den svenska obligationsmarknaden ökade något under 2021, sett till marknaden som helhet (se diagram 7). Intresset för obligationsmarknaden var relativt starkt under året, vilket utöver emissionsvolymerna också framgår av riskpremien för obligationer som var fortsatt låg under huvuddelen av året (se Diagram 8). En ytterligare förklaring till utvecklingen är Riksbankens beslut om obligationsköp, samt de faktorer som bidrog till återhämtningen på värdepappersmarknaden i övrigt. Stigande inflationsförväntningar bidrog dock till att både räntenivåerna och riskpremien steg i slutet av året, framförallt internationellt men också i Sverige.

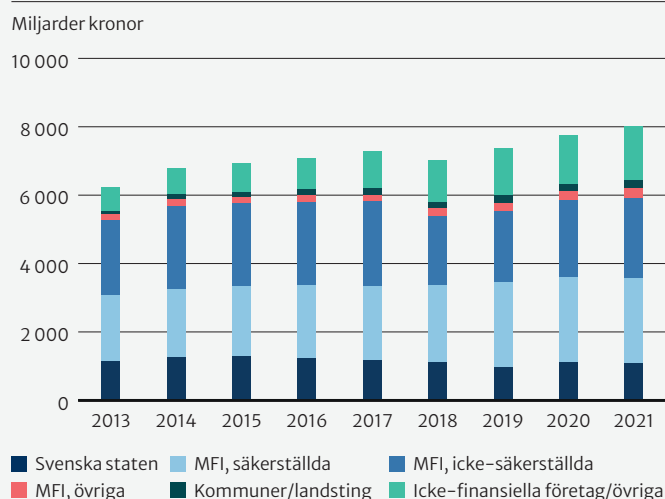
Företagsobligationsmarknaden fortsätter att växa...

Den främsta förklaringen till att obligationsmarknaden i stort växer är att den utestående volymen företagsobligationer ökar (se diagram 9). Därmed fortsätter den tidigare trenden att företag väljer marknadsfinansiering framför banklån i allt större utsträckning. En förklaring till detta är att marknadsfinansieringen ger företagen en diversifieringsmöjlighet, en annan att marknadsfinansieringen i dagsläget ofta är billigare än banklån. Av de utestående volymerna på den svenska marknaden står bolag med högre kreditvärdighet för två tredjedelar och bolag med lägre kreditvärdighet för en tredjedel. Fastighetsbolagen fortsätter att dominera emissionerna av företagsobligationer och stod under året för omkring 50 procent av emissionerna.

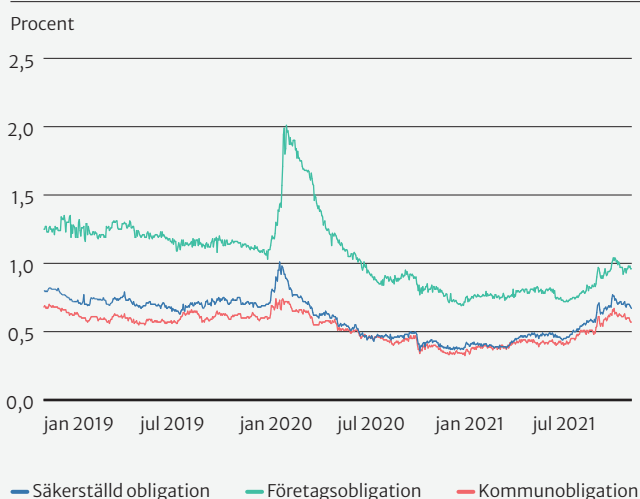
... men marknadens funktionssätt är föremål för diskussion

I samband med utbrottet av covid-19 och den stress som uppstod på de finansiella marknaderna i Sverige och globalt minskade likviditeten på den svenska företagsobligationsmarknaden under en period. I samband med detta stängdes

7. UTESTÅENDE VOLYM OBLIGATIONER I SVERIGE FÖRDELAT PER EMITTENT

8. RISKPREMIEN PÅ OBLIGATIONER I SVERIGE

Sverige har en förhållandevis stor marknad för gröna obligationer, och marknaden växte ytterligare under 2021.

ett antal företagsobligationsfonder tillfälligt för uttag efter betydande utflöden. Detta har lett till diskussioner och åtgärder avseende fondernas likviditetshantering. Även om marknaden återhämtade sig snabbt har detta också lett till diskussioner om dess funktionssätt och hur den kan vidareutvecklas. Svensk Värdepappersmarknad deltar aktivt i diskussionerna kring marknadens funktionssätt.

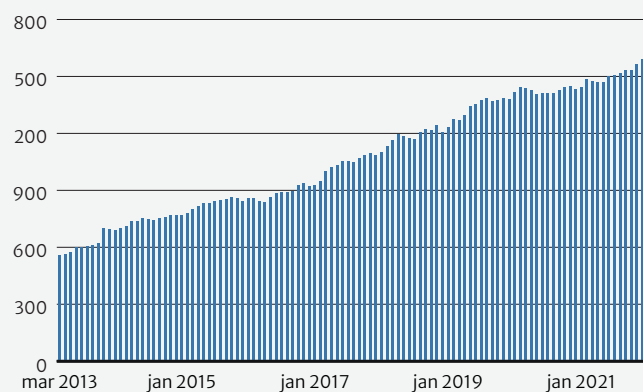
Riksbanken fortsatte att köpa betydande volymer på obligationsmarknaden...

Våren 2020 i samband med utbrottet av covid-19 bröt Riksbanken ny mark då man beslutade att utvidga tillgångsköpen till att inkludera bostads-, kommun- och företagsobligationer samt statsskuldväxlar och företagscertifikat,

utöver statsobligationer som tidigare. Under 2021 fortsatte Riksbanken att genomföra betydande köp på obligationsmarknaden. Riksbanken köpte obligationer till ett värde av 390 miljarder kronor under året och det sammantagna innehavet uppgick därmed till cirka 960 miljarder kronor i slutet av 2021 (se Diagram 10). Riksbanken köpte framförallt säkerställda obligationer och statsobligationer, men fortsatte även sina köp av bland annat företagsobligationer och kommunobligationer. När det gäller säkerställda obligationer köpte Riksbanken omkring 40 procent av emissionsvolymerna. Man köper inte en lika stor andel av emissionerna av statsobligationer, men innehavet uppgår fortsatt till nära hälften av de utestående volymerna.

9. UTESTÅENDE OBLIGATIONER FÖR ICKE-FINANSIELLA FÖRETAG

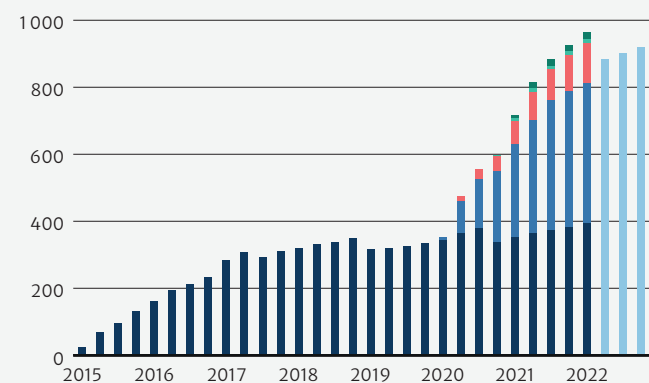
Miljarder kronor

Källa: SCB

10. RIKSBANKENS INNEHAV AV VÄRDEPAPPER UPPDELAT PÅ TILLGÅNGSSLAG

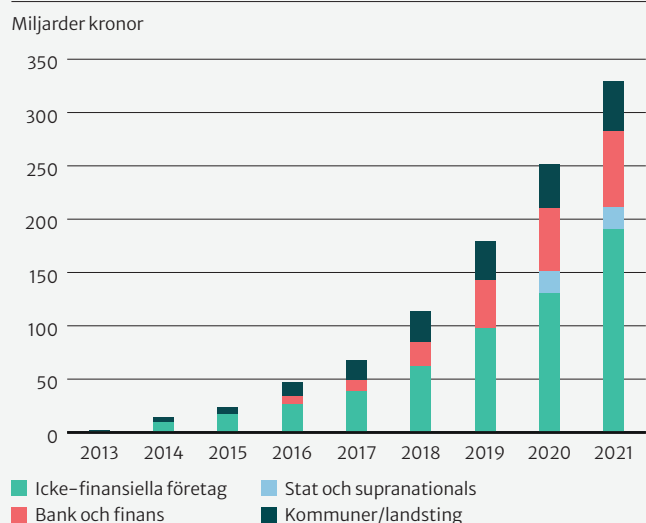
Miljarder kronor (nominellt belopp)

Statsobligationer Säkerställda obligationer Kommunobligationer
Företagsobligationer Statsskuldväxlar Prognos

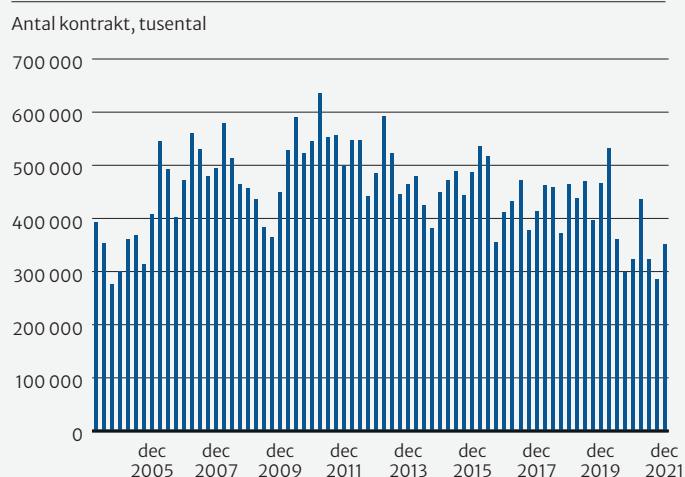
De ljusblå staplarna avser Riksbankens prognos för kommande köp.
Källa: Riksbanken

11. UTESTÅENDE VOLYM GRÖNA OBLIGATIONER I SVERIGE FÖRDELAT PÅ EMITTENT

Källa: Stamdata

12. OMSÄTTNING PÅ DERIVATMARKNADEN

Avser de nordiska börserna.
Källa: Nasdaq

...vilket anses ha en negativ påverkan på marknadens funktionssätt

En konsekvens av Riksbankens köp är att mängden obligationer som finns tillgängliga för köp på sekundärmarknaden har minskat, framförallt när det kommer till statsobligationer men också säkerställda obligationer. Av Riksbankens senaste finansmarknadsenkät framgår att många marknadsaktörer anser att Riksbankens köp sedan utbrottet av covid-19 har påverkat obligationsmarknaden negativt.

Marknaden för gröna obligationer växte ytterligare under 2021

Den svenska marknaden för gröna obligationer växte ytterligare under 2021 (se diagram 11). Därmed fortsatte den trend av ökat intresse för gröna obligationer som pågår sedan flera år tillbaka. Störst andel av de gröna obligationerna står icke-finansiella företag för, men även staten ger sedan 2020 också ut gröna obligationer. När gröna obligationer började ges ut i Sverige var det endast företag inom ett fåtal sektorer som var verksam på marknaden men numera emitterar företag inom betydligt fler sektorer. Trenden syns även globalt, men Sverige ligger i framkant av utvecklingen med en betydligt högre andel obligationer sett till obligationsmarknadens och landets storlek.

Lägre omsättning på derivatmarknaden

På derivatmarknaden minskade omsättningen något under 2021 och fortsatte därmed trenden från 2020 (se diagram 12). En bidragande orsak till utvecklingen tros vara osäkerhet kring hur de ordinarie respektive extraordinära utdelningarna prisas in i aktiederivat. Därför har det nu börjat noteras derivat exklusive utdelning.

Sammanfattning: Ett år med stark utveckling på värdepappersmarknaden

Som framgår av genomgången ovan präglades den svenska värdepappersmarknaden av en stark utveckling med stigande tillgångspriser och ökade utestående volymer under 2021.

Exempelvis noterades rekordmånga bolag på de svenska börserna och i det här avseendet sticker Sverige ut internationellt. Därmed fortsatte utvecklingen i linje med den återhämtning som inleddes 2020 efter utbrottet av covid-19. Utvecklingen förklaras till stor del av en stark ekonomisk tillväxt och av de omfattande åtgärder som vidtogs av centralbanker, myndigheter och regeringar för att begränsa de ekonomiska effekterna av covid-19. Tidvis präglades dock utvecklingen även av osäkerhet som främst var kopplad till ökad inflation, energipriser, brist på olika komponentvaror samt geopolitiska spänningar. Osäkerheten gjorde ett tydligt avtryck i framförallt slutet av året och bidrog till att utvecklingen mattades av något då.

Svensk
Värdepappers-
marknad

Swedish Securities Markets Association

svpm.se